

ผลของการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Effects of SQ4R Technique on Reading Comprehension of Grade 5 Students

ชนาภา มณฑาวิรัตน์¹, สุเทวี แท้สูงเนิน², อรดา โอภาสรัตนากอร์³

Chanapa Montaweerawat¹, Sutawee Taesoongnern², Orada Opasrattanakorn³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One group pretest - posttest design) กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 45 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน แบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ และแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ และ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สูงวกาก่อนใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R, ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ, ความพึงพอใจของนักเรียน

¹ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email: 6211114006@nstru.ac.th

4th Year Student, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Email: 6211114006@nstru.ac.th

² ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช "ณ นครอุทิศ" Email: sutawee.tae@gmail.com

Senior Professional Level Teachers, Anuban Nakhon Si Thammarat "Na Nakhon Utit" School, Email: sutawee.tae@gmail.com

³ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email: orada_opa@nstru.ac.th

Lecturer, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Email: orada_opa@nstru.ac.th

Abstract

The purposes of this study were to 1) compare grade 5 students' reading comprehension before and after using SQ4R technique, and 2) examine grade 5 students' satisfaction toward SQ4R technique. The study was a one group pretest - posttest design. The subjects were 45 grade 5 students selected by using purposive sampling method. The research instruments were 5 lesson plans, a reading comprehension test and a 5-rating scale questionnaire. The data were analyzed by using mean, standard deviation and t-test. The findings showed that 1) grade 5 students' reading comprehension after using SQ4R technique was significantly higher than before using SQ4R technique at 0.05 level, and 2) the students' satisfaction toward SQ4R technique was at a high level.

Keywords: SQ4R Technique, Reading Comprehension Ability, Students' Satisfaction

1. บทนำ

ทักษะการอ่านมีความสำคัญในการศึกษาทุกระดับ เนื่องจากการเรียนวิชาต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนผู้เรียนต้องใช้อ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ทักษะการอ่านยังเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยเป็นคุณลักษณะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) ซึ่งทักษะการอ่านเป็นองค์หนึ่งของ 3Rs ที่ประกอบด้วย การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics) จะเห็นได้ว่าการอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำไปสู่การแสวงหาความรู้ในระดับที่สูงขึ้น และเป็นทักษะสำคัญจำเป็นต่อการพัฒนาตนเองของผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาเพื่อติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันและก้าวทันโลก ซึ่งการอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพนั้น ผู้เรียนจะต้องจับใจความและสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ แต่เนื่องจากกระบวนการอ่านเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่นๆ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องหากวิธีการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนด้านการอ่าน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้แก่ผู้เรียน โดยให้ความสำคัญกับกลวิธีการอ่านและการฝึกทักษะการอ่านอย่างเป็นระบบ

ในการเรียนภาษา ทักษะการอ่านมีความสำคัญมาก เพราะผู้เรียนมีโอกาสใช้ทักษะการฟัง พูด และเขียนน้อยกว่าทักษะการอ่าน ไกรคุง อนันตกุล (2558) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะหลักที่สำคัญหนึ่งในสี่ทักษะของการเรียนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศภาษาที่สอง (English as a second language: ESL) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษถูกระบุไว้ในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยกำหนดคุณภาพของผู้เรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไว้ว่าต้องสามารถปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียง ประโยค ข้อความ นิทาน และบทกลอนสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน เลือก/ระบุประโยคและข้อความตรง

ตามความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่าน บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่าน บทสนทนา นิทานง่าย ๆ และเรื่องเล่า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากการสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสอน และการสัมภาษณ์ครูพี่เลี้ยง พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยนักเรียนอ่านออกเสียงคำ และประโยคได้แต่ไม่สามารถตอบคำถามและจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านต่ำ มาจากครูได้แก่ เนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนการสอนไม่มีความน่าสนใจ ใช้สื่อที่ไม่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน รวมไปถึงใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมกับทักษะที่สอน และมาจากนักเรียน ได้แก่ นักเรียนไม่เข้าใจคำศัพท์ ไม่ตั้งใจเรียนและขาดแรงจูงใจในการเรียน (สุเทวี แพ้สูงเนิน, สัมภาษณ์, มิถุนายน 2565)

จากความสำคัญของทักษะการอ่านและปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะแก้ปัญหาการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียน จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ พบว่า วิธีการสอนอ่านหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับการแก้ปัญหาการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่พัฒนาโดยวอลเตอร์ พอค (Walter Pauk, 1984) โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นการจัดเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจ และสรุปเรื่องที่อ่านได้ (ฮาซัน ละสุซามา, 2566; กานต์ธิดา ทองจันทร์ และสุதாகาญจน์ ปัทมดิลก, 2565; กมลพรรณ ประเสริฐศิลป์, 2565; จันทิมา แก่นชา และทรงภพ ขุนมธุรส, 2565; เติณดวง บัวทองกลาง, 2565; ณฐมน วงศ์ทาทอง และคณะ, 2560) ซึ่งลักษณะเด่นของวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่สำคัญ คือ นักเรียนได้ฝึกการตั้งคำถามที่เหมาะสมเกี่ยวกับเรื่อง และต้องพยายามหาคำตอบ ซึ่งการใช้ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านในขณะที่ตั้งคำถามจะให้นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น การอ่านโดยตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่าน มีจุดหมายในการอ่านที่แน่นอน เพื่อนำไปสู่การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็น (กมลพร สิบหมู่ และคณะ, 2562) ซึ่งวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R มีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสำรวจ (Survey - S) ขั้นคำถาม (Question - Q) ขั้นอ่าน (Read - R1) ขั้นจดบันทึกข้อมูล (Record - R2) ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite - R3) และขั้นวิเคราะห์ วิพากษ์ (Reflect - R4)

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นแนวทางในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อแก้ปัญหาการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียน ผ่านการสอนอ่านที่เน้นการอ่านซ้ำ ๆ จนเข้าใจและจดจำเรื่องที่อ่านได้ หลังจากอ่านเสร็จผู้เรียนยังสามารถตรวจสอบความเข้าใจได้อีกครั้งโดยการสะท้อนใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน หากผู้เรียนได้รับการฝึกการอ่านแบบ SQ4R จนเกิดความชำนาญแล้ว ก็จะเกิดทักษะการอ่านที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและการพัฒนาตนเองต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 45 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

3.2 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.1 แผนจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

การสร้างแผนจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (วิชาภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวิธีการเขียนแผนจัดการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาแนวและประยุกต์ใช้ในการเขียนแผนจัดการเรียนรู้

3) เลือกหน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories เพราะเนื้อหาดังกล่าวต้องใช้ความสามารถในการอ่าน เช่น การคิดวิเคราะห์ การตีความ ซึ่งจะสามารถช่วยแก้ปัญหาการขาดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนได้

4) วิเคราะห์หลักสูตรภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้

5) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories โดยใช้แนวขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผนจัดการเรียนรู้ หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยอาจารย์นิเทศ และครูพี่เลี้ยง

3.2.2 แบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตลอดจนศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน

2) สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories ได้แก่ เรื่อง DINOSAURS, What Do You Know About Animals?, A Trip to the Strawberry Farm, G'day from the Great Barrier Reef in Australia! และ ELEPHANT CAMP โดยกำหนดเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด 1 ตัวชี้วัด คือ ต1.1 ป5/4 บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา และนิทานง่ายๆ หรือเรื่องสั้นๆ

3) สร้างแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories แบบปรนัยชนิดเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ตามตารางวิเคราะห์ข้อสอบ

4) หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน โดยอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และหัวหน้ากลุ่มสาระ

5) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์

3.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R จำนวน 10 ข้อ โดยกำหนดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ 5 = พึงพอใจมากที่สุด 4 = พึงพอใจมาก 3 = พึงพอใจปานกลาง 2 = พึงพอใจน้อย 1 = พึงพอใจน้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ทดสอบก่อนเรียน (pretest) โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ ก่อนเรียนหน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน เวลา 40 นาที เพื่อเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

3.3.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories จำนวน 5 แผนการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยทดลองใช้แผนจัดการเรียนรู้ ตามขั้นตอนดังนี้

1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดยถามความรู้เดิมของนักเรียน หรือให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอแล้วถามคำถาม

2) ชี้นสอน ครูใช้การสอนอ่านแบบ SQ4R โดยมีรายละเอียดกิจกรรมในแต่ละขั้นดังนี้

ขั้นสำรวจ (Survey) นักเรียนดูหัวข้อ รูปภาพในหนังสือเรียน จากนั้นกวาดสายตาอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาใจความสำคัญของเรื่องว่าเกี่ยวกับอะไร และนักเรียนช่วยกันหาคำสำคัญ (คำศัพท์) หรือคำที่น่าสนใจของเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งให้เด็กเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท หลังจากนั้นครูจึงสอนคำศัพท์ให้กับนักเรียน

ขั้นคำถาม (Question) ครูถามนักเรียนว่าอยากรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและให้นักเรียนได้ฝึกตั้งคำถามด้วยตนเอง หากนักเรียนไม่สามารถทำได้ก็อาจจะอนุโลมให้ถามเป็นภาษาไทยด้วยการพูด จากนั้นครูจึงช่วยแปลไปเป็นภาษาอังกฤษ เช่น

ขั้นอ่าน (Read-R1) นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียด ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง เพื่อหาคำตอบที่ตนได้ถาม/อยากรู้ไว้ในขั้นคำถาม

ขั้นจดบันทึกข้อมูล (Record – R2) นักเรียนอ่านเรื่องอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นให้บันทึกหรือขีดเส้นใต้ส่วนที่เป็นใจความสำคัญหรือข้อความสำคัญของเนื้อเรื่อง โดยครูคอยชี้แนะและให้คำแนะนำ

ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite – R3) นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องตามความเข้าใจของตนเองด้วยการพูดคนละ 1 ประโยค โดยครูให้คำแนะนำแก่นักเรียน

ขั้นวิเคราะห์ วิเคราะห์ (Reflect – R4) นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

3) ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องสั้นที่อ่าน

3.3.3 ทดสอบหลังการทดลอง (posttest) โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ หลังเรียนหน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน เวลา 40 นาที เพื่อเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง

3.3.4 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 10 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R จากการทำแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนนเวลา 40 นาที โดยหาคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยใช้ t-test

3.4.2 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยการทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R และหาคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อและภาพรวม

4. สรุปผลการวิจัย

4.1. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
หลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 1 ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและ
หลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

จำนวน นักเรียน	คะแนน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่าง		T-test	P-value
			ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน		
45	หลังเรียน	10.70	3.27	3.04	6.419	0.000*
45	ก่อนเรียน	7.42				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ($\bar{X}$ = 10.70) สูงกว่าก่อนใช้
($\bar{X}$ = 7.42) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการสำรวจชื่อเรื่อง รูปภาพและคำศัพท์ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น	4.50	0.42	มาก
2	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการตั้งคำถามและตอบ คำถามจากเรื่องที่อ่านทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น	4.30	0.38	มาก
3	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการอ่านบทอ่านอย่าง ละเอียด และค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน มากขึ้น	4.42	0.35	มาก
4	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการจัดบันทึกข้อมูล ต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านตามความเข้าใจของตนเองทำให้เข้าใจเรื่องที่ อ่านมากขึ้น	4.20	0.31	มาก
5	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการสรุปเรื่องด้วย ตนเองทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น	4.35	0.35	มาก

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
6	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการวิเคราะห์ วิเคราะห์ เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยใช้เหตุผลสนับสนุน ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น	4.27	0.58	มาก
7	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะขั้นตอนการสอน เป็นระบบและเข้าใจง่าย	4.50	0.22	มาก
8	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการฝึกกิจกรรมแต่ละขั้นช่วยให้เข้าใจบทอ่านและจับใจความได้ง่าย	4.48	0.38	มาก
9	ข้าพเจ้าพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQ4R	4.46	0.47	มาก
10	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของข้าพเจ้าดีขึ้น	4.50	0.35	มาก
ความพึงพอใจในภาพรวม		4.41	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.41) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการสำรวจชื่อเรื่อง รูปภาพและคำศัพท์ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น ขั้นตอนการสอนเป็นระบบและเข้าใจง่าย และความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของข้าพเจ้าดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.50

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยทั้ง 2 ประเด็น คือ ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการสอนอ่านแบบ SQ4R มุ่งเน้นพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน ช่วยสร้างนิสัยในการอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ ลักษณะการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่านอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจนที่สามารถตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ ของการอ่านได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทุกขั้นตอน ไม่เพียงแต่ผู้เรียนจะได้ฝึกกลวิธีการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน แต่ยังได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ เพราะจำเป็นต้องอ่านบทอ่านอย่างพิถีพิถันเพื่อหาคำตอบให้คำถามที่ตั้งไว้ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่อ่านได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยหลายๆเรื่อง ได้แก่ กานต์ธิดา ทองจันทร์ และสุดาภาญจน์ ปัทมดิลก (2565) ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ

การใช้ผังกราฟิกมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 76.11/84.17 และนักเรียนที่มีการจัดการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกมีผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เด่นดวง บัวทองกลาง (2565) ที่ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เชิงรุก พบว่า คะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เชิงรุกโดยรวม ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮาซัน ละสุซามา (2566) ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับหนังสือนิทานมัลติมีเดียเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ SQ4R ร่วมกับหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านประกอบมัลติมีเดีย มีทักษะการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ SQ4R ร่วมกับหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านประกอบมัลติมีเดีย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้นักเรียนมีความพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R ในประเด็นการสำรวจชื่อเรื่อง รูปภาพ และคำศัพท์ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น เนื่องจากขั้นตอนดังกล่าวเป็นกลวิธีการอ่านเบื้องต้นที่สำคัญที่ผู้เรียนภาษาจำเป็นต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ซึ่งขั้นตอนดังกล่าว คือ Previewing เป็นการที่ผู้อ่านได้สำรวจส่วนประกอบต่างๆ ของหนังสือหรือตำราก่อนที่จะอ่าน ได้แก่ ปกหน้า (Title page) หน้าลิขสิทธิ์ (Copyright page) คำนำ (Preface or Introduction) สารบัญ (Contents) รูปภาพ (picture) กราฟ (Graphs) แผนภูมิ (Chart) อภิธานศัพท์ (Glossary) ภาคผนวก (Appendix) ผู้อ่าน ก็สามารถใช่วิธีการ Previewing จากชื่อเรื่องที่อ่านประโยคแรกของย่อหน้า และ/หรือประโยคสุดท้ายของข้อความ การอ่านต้องอ่านอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้หัวข้อ (Topic) ของข้อความนั้นๆ แต่ไม่ใช่ส่วนที่เป็นรายละเอียดของเรื่อง (Karen & Root, 2005)

นักเรียนมีความพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R ในประเด็นขั้นตอนการสอน เป็นระบบและเข้าใจง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ มันทนา อุตทอง (2561) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ดี มีขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบที่ชัดเจน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากที่สุด ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์โดยครูผู้สอนมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและใช้ความสามารถในการอ่าน เมื่อผู้เรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านทุกขั้นตอนแล้ว จะทำให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ในที่สุด

นักเรียนมีพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนดีขึ้น เนื่องจากบทอ่านที่ใช้ในการวิจัยเป็นเรื่องสั้นๆ ที่มีเนื้อเรื่องไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป ตรงกับความสนใจของนักเรียน เหตุการณ์หลักไม่ซับซ้อน ตัวละครก็ไม่มาก และเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจเมื่ออ่านแล้วสามารถจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่องได้

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์

6.1.1 การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีหลายขั้นตอน ดังนั้นครูจำเป็นจะต้องอธิบายแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจขั้นตอนและปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง

6.1.2 ก่อนการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ครูผู้สอนจำเป็นจะต้องสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการตั้งคำถาม และให้นักเรียนได้ฝึกฝนการตั้งคำถาม เนื่องจากนักเรียนจะต้องอาศัยคำถามเป็นแนวทางในการอ่าน การสรุปความ และการวิเคราะห์ และนักเรียนในระดับประถมศึกษาจะมีข้อจำกัดด้านคำศัพท์และไวยากรณ์ ดังนั้นในขั้นตั้งคำถาม ครูควรให้นักเรียนตั้งคำถามเป็นภาษาไทย โดยครูช่วยแปลเป็นภาษาอังกฤษให้นักเรียน

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 เพื่อยืนยันผลของการใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ควรทำการทดลองมากกว่า 5 ครั้ง

6.2.2 ควรทำการวิจัยการใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้สื่อเทคโนโลยี สื่อมัลติมีเดีย เกมออนไลน์ การจัดการเรียนรู้แบบต่างๆ และนวัตกรรมอื่นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนในระดับชั้นต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

กมลพร สิบหมู่, ศิวะพร ภูพันธ์ และกมลทิพย์ ศรีหาเศษ. (2562). การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค SQ4R เพื่อเพิ่มผลลัพธ์การอ่านจับใจความของนักเรียน : การวิเคราะห์อภิमान. วารสารการวัดผลการศึกษา. 36(100), 150-159.

กมลพรรณ ประเสริฐศิลป์. (2565). ผลการใช้เทคนิค SQ6R และเอกสารจริงเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. [การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. DSpace at Silpakorn University.

<http://202.44.135.157/dspace/bitstream/123456789/4126/1/620620099.pdf>

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ

กานต์ธิดา ทองจันทร์ และสุதாகาญจน์ ปัทมดิลก. (2565). การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *Journal of Buddhist Education and Research: JBER*, 8(1), 81-93.

ไกรคุง อนันตกุล. (2558). การอ่านภาษาอังกฤษ: การสอนที่เน้นกลวิธีการอ่าน. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 7(1), 232-241.

- จันทิมา แก่นชา และทรงภพ ขุนมธุรส. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับเทคนิค SQ4R เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *Journal of Modern Learning Development*, 7(4), 128-142.
- ณฐมน วงศ์ทาทอง, อุบลวรรณ ส่งเสริม และสุนิศา โฆษิตชัยวัฒน์. (2560). การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ด้วยเทคนิควิธีสอนอ่านแบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 9(26), 223-236.
- เด่นดวง บัวทองกลาง. (2565). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เชิงรุก. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 2(1), 17-31.
- มันทนา อุตทอง. (2561). *การจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเนินมะหาด จังหวัดจันทบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยบูรพา]. Burapha University Research Information. <https://buuir.buu.ac.th/xmlui/bitstream/handle/1234567890/7603/Fulltext.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ฮาซัน ละสุสามา. (2566). การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับหนังสือนิทานมัลติมีเดียเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 6(17), 55-67.
- Karen, B. & Root, C. (2005). *Ready to read now: a skill- based reader*. New York: Pearson Education, Inc.
- Pauk, W. (1984). The New SQ4R. *Journal of Reading Word*, 23(3), 274-275. <https://doi.org/10.1080/19388078409557775>

